

ת"פ 27139/11/18 - מדינת ישראל נגד גשאו ארגאו

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 27139-11-18 מדינת ישראל נ' ארגאו

המאשימה

הנאשם

בפני כב' השופט אילן סלע
מדינת ישראל
באמצעות משטרת ישראל, יחידת תביעות ירושלים,
ע"י עו"ד יהונתן יודיץ'
נגד
גשאו ארגאו
ע"י ב"כ עו"ד טליה רם
נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד עינת מירז
ב"כ הנאשם עו"ד טליה רם

פסק דין

אני מזכה את הנאשם מהעבירה של החזקת אגרופן או סכין שלא כדין, שיוחסה לו בכתב האישום.

כתב האישום ותשובת הנאשם

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של החזקת סכין שלא כדין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
2. לפי המתואר בכתב האישום, ביום 23.04.18 סמוך לשעה 15:42 ברח' הנורית בירושלים, נהג הנאשם בקטנוע כשהוא מחזיק בו סכין מתקבעת, שלא למטרה כשרה.
3. הנאשם לא כפר בכך שהסכין נמצאה בקטנוע עליו רכב. שתי טענות היו בפיו. האחת, כי החיפוש נעשה לא נעשה כדין באופן שיש לפסול את הראייה של תפיסת הסכין. השנייה, כי החזיק בסכין למטרה כשרה.

המסכת הראייתית

4. המאשימה הצטיידה עם עדותו של השוטר יורי דומברבסקי (להלן: "השוטר יורי"), אשר עיכב את הנאשם, והוא זה שמצא את הסכין בקטנוע.
5. השוטר יורי סיפר, כי במועד האירוע הוא היה ב"פעילות יזומה" ו"בסיוור שגרתי". הוא הבחין בנאשם רוכב על

הקטנוע בכניסה לרחוב הנורית, כשהוא מסתכל לצדדים. בשל כך, הוא ניגש אל הנאשם, וביקש, כחלק מתפקידו, לעמוד על זהותו ולבדוק את רישיונותיו. הוא המשיך וסיפר, כי כשיצא מהניידת, ראה מתחת לכידון הקטנוע תא קטן פתוח ובתוכו הבחין בסכין. בשלב זה, הוא ביצע חיפוש בתא שמתחת למושב הקטנוע, אך שם לא איתר דבר. הוא שאל את הנאשם אודות הסכין, וזה השיב לו כי היא אינה שלו. בשלב זה, הוא עיכב את הנאשם לתחנת המשטרה.

6. בחקירתו הנגדית, נדרש השוטר יורי להצדקת עיכוב הנאשם ובדיקת רישיונותיו. תשובתו הייתה, כי לצורך בדיקת רישיונות אין צורך בקיומו של חשד סביר לביצוע עבירה. לדבריו, הוא יכול לגשת לכל אזור ולבדוק את רישיון הרכב או הנהיגה שלו. חרף זאת, בהמשך חקירתו הוא נדרש לכך שבדו"ח הפעולה שכתב (נ/3) הוא ציין כי "החשוד הסתכל לצדדים" לאחר שהחל בנסיעה. הוא הבהיר כי לשיטתו, מדובר במעשה שיש בו לעורר חשד. הוא שב וציין, כי תחילה הבחין בסכין בתא שמתחת לכידון, ורק לאחר מכן ערך חיפוש בתא שמתחת למושב.

7. אל מול עדות השוטר העיד הנאשם. לדבריו, הוא נסע על הקטנוע מביתו לחנות סמוכה. הוא ירד לחנות לקנות סיגריות, שב לקטנוע, הניע אותו, הסתכל לצדדים כשהחל בנסיעה, ומיד לאחר מכן, כשעבר את הכיכר הסמוכה, סימן לו השוטר שנסע בניידת לעצור בצד. הוא עצר, ומסר לשוטר יורי את מספר תעודת הזהות שלו לפי בקשתו. השוטר הלך לניידת לבדוק במסוף, וכשחזר, ביקש ממנו לפתוח את התא שמתחת למושב, הוא עשה כן, אך השוטר יורי לא מצא דבר. בשלב זה, שלח השוטר יורי את ידיו לתא שמתחת לכידון והוציא את הסכין שהייתה מונחת שם.

8. השוטר יורי שאל אותו לפרש הימצאות הסכין, והוא השיב לו, כי יום קודם לכן, הוא תיקן בעזרתה את הקטנוע ושכח להעלותה לבית. אז, עיכב אותו השוטר לתחנת המשטרה. לדבריו, הוא לא השתמש בקטנוע זמן רב, ויום לפני שעוכב, הייתה לו בעייה בקטנוע, הוא פתח את התא שמתחת למושב, נטל משם את הסכין לתקן את התקלה, ואז "זרק" את הסכין לתא שמתחת לכידון, ובהמשך שכח ממנה.

דין והכרעה

9. ראשית לשאלת הדרך בה נמצאה הסכין. בעניין זה נפלה מחלוקת בין השוטר יורי והנאשם. השוטר יורי טען, כי לא נזקק כלל לעריכת חיפוש, שכן הוא צפה בסכין ממקום מעמדו ליד הקטנוע. את החיפוש בתא שמתחת למושב, ביצע רק לאחר תפיסת הסכין. לעומת זאת, הנאשם טען, כי תחילה ביצע השוטר חיפוש בתא שמתחת למושב ורק לאחר שלא מצא בו דבר, הוא הושיט ידו לתוך התא שמתחת לכידון ותפס את הסכין. זאת, מבלי שהשוטר הבחין בה קודם להוצאתה.

10. הנאשם הגיש תמונה, אשר לפי טענתו מתעדת את החלק הקדמי של הקטנוע שלו, וניתן לראות בה את התא שמתחת לכידון (נ/5). צודק ב"כ המאשימה, כי אם חפץ הנאשם להוכיח כי אכן מדובר בקטנוע שלו, היה עליו להציג תמונה רחבה יותר, כזו שניתן לראות בה שאכן מדובר בקטנוע שלו, או למצער בקטנוע דומה. ברם, גם אם מדובר בקטנוע של הנאשם, הרי שעיון בתמונה מוביל למסקנה, כי אם השוטר עמד ליד הקטנוע, הוא אכן יכול היה להבחין בסכין בתוך התא, גם ללא ביצוע חיפוש.

11. לצד זאת, בשאלה האם תחילה ביצע השוטר חיפוש בתא שתחת המושב או שתחילה הבחין בסכין בתא שתחת הכידון, אני סבור כי ניתן להכריע בין שתי הגרסאות. כל שניתן לומר, כי גרסת השוטר כי הבחין בסכין מיד כשעמד ליד הקטנוע, אינה עולה בקנה אחד עם הגרסה של הנאשם, שהשוטר לא שלל אותה, כי תחילה השוטר שב לניידת לבחון את מספר הזהות שמסר לו הנאשם, ורק לאחר מכן כששב לקטנוע הבחין בסכין. בנסיבות אלו, מסתבר יותר, אם כי במידת מה, כי תחילה ביצע השוטר חיפוש ורק אז הבחין בסכין, שכן בפעם הראשונה בה עמד ליד הקטנוע הוא לא הבחין בה.

12. ברי, כי אם תחילה ביצע השוטר חיפוש בתא שמתחת למושב, הרי שמדובר בחיפוש בלתי חוקי, שכן לא היה לשוטר יורי כל חשד סביר שהצדיק ביצוע חיפוש. השוטר יורי עצמו ציין בבית המשפט כי לא היה לו חשד שכזה, ומעצר הקטנוע על ידו לבדיקת זהותו של הנאשם ורישיונות הנהיגה לא הצריכה חשד כלשהו. אכן, בדו"ח הפעולה (נ/3) ציין השוטר יורי כי בשעה שהנאשם החל בנסיעה בקטנוע הוא הסתכל לצדדים. ברם, פשיטא כי אין מדובר בפעולה המעוררת חשד כלשהו. אדרבה, מדובר בחובה של כל רוכב קטנוע לנהוג באופן זהיר.

13. משלא ניתן לקבוע כי השוטר ראה את הסכין בטרם ערך את החיפוש, ואפשר שהוא מצא אותה רק לאחר שביצע חיפוש, לא חוקי, בתא שתחת המושב, הרי שקיים ספק בשאלת חוקיות החיפוש שהובילה לתפיסת הסכין.

14. אך למעלה מכך. גם אם אכן, השוטר יורי ראה את הסכין בטרם ביצע חיפוש כלשהו בקטנוע, אני סבור כי תפיסת הסכין היא תוצאת עיכוב בלתי חוקי. ואבהיר.

15. השוטר טען, וב"כ המאשימה תמך בעמדה זו בסיכומיו, כי לשם בדיקת זהותו של נהג כמו גם בדיקת רישיונות רכבו, אין צורך בחשד סביר. אני סבור כן.

16. אכן, סעיף 2 לחוק החזקת תעודת זהות והצגתה, התשמ"ג-1982 קובע כי: "תושב שמלאו 16 שנים חייב לשאת עמו תעודת זהות ולהציגה בפניקצין משטרה בכיר, ראש רשות מקומית, שוטראו חיל במליוותפקידים, כשידרשו זאת ממנו". ואולם, סעיף זה מטיל אך את החובה על האזרח לשאת עמו תעודת זהות ולהציגה בפני בעלי התפקידים המנויים בסעיף, לפי דרישתם. הסעיף אינו מקנה את הסמכות למציג הדרישה לדרוש את הצגת התעודה.

17. בדומה, סעיף 9(ב) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, הקובע כי "הנוהג ברכב... יציג כלרישיון אותעודהאחרת, כאמורבתקנתמשנה (א), לכלאדםשהורשהלכךעלידיהרשות אולכל שוטראולבוחןהנושאעמותעודתבוחן, לפידרישתם...", קובע אך את חובת הנהג להצגת הרישיון לפי דרישה, אך הוא אינו מקנה את הסמכות לדרישת הצגת הרישיון.

18. הסמכות לעיכוב אדם לצורך הצגת תעודות או רישיונות, צריכה להיות מוקנית במפורש בחוק, שכן מדובר בעיכובו של אדם, והגבלת חירות תנועתו, וזו מותרת רק מכוח הסמכה מפורשת בחוק. כך, למשל, סעיף 4 לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005, מקנה סמכות שכזו לשוטר במקומות המפורטים בסעיף 3

לאותו חוק (למשל, בכלי תחבורה, בתחנת הסעה), או בנסיבות המפורטות באותו סעיף (למשל, חשדסבירשאדםעומדלבצעעבירת אלימותנגד אחר). מכלל הן אתה שומע לאו, כי במקומות אחרים, אין סמכות שכזו (ראו לעניין זה בהרחבה: ת"פ (חד') 57956-04-13 **מדינת ישראל נ' קסהון** (פורסם בנבו, 17.06.15); ת"פ (חד') 14037-03-09 **מדינת ישראל נ' נסים** (פורסם בנבו, 4.10.11)).

19. סעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1966 (להלן: "חוק המעצרים"), הוא זה המסמך שוטר לעכב אזרח, ולו לפרק זמן קצר. עיכוב משמעותו, כפי שמוגדר בסעיף 66 לאותו חוק: "הגבלתחירותו שלאדםלנועבאופןחופשי, בשלחשד שבוצעהעבירהאוכדילמנועביצועעבירהכאשר הגבלתהחירותמסויגתמראשבזמן ובתכלית". סעיף 67 קובע, כי סמכות העיכוב מסורה לשוטר רק אם היה לו יסודסבירלחשדכי אדםעברעבירה, אוכיהואעומדלעבור עבירההעלולה לסכנתשלומאובטחונושלאדם, אואתשלוםהציבור. עיכוב אדם לצורך בירור זהותו, החזקתו ברישיון נהיגה או רישיון רכב, מגבילה את חירותו לנוע באופן חופשי, ועל כן שוטר יכול לדרוש זאת מאזרח רק בהתקיים התנאים לעיכוב.

20. כאמור, בבית המשפט ציין השוטר יורי, כי עיכב את הנאשם במקרה זה לצורך הזדהות ללא כל חשד, כשלדבריו, הוא רשאי לעשות זאת. ברם, גם לפי גרסתו בדו"ח הפעולה (נ/3), שם טרח לציין כי הנאשם שהחל בנסיעה בקטנוע הסתכל לצדדים, ברי כי אין בכך כדי לעורר חשד כלשהו. אדםברדעתרגיל, אשרהיהרואהאתהנאשם מסתכל לצדדים בטרם הוא מתחיל את נסיעתו בקטנוע, לא היה חושב לרגע כי מדובר באדם שיש לגביו חשד לביצוע עבירה.

21. עולה אפוא, כי לשוטר יורי לא הייתה כל הצדקה לדרוש מהנאשם לעצור בצד הדרך ולעכבו לצורך בירור פרטיו, שכן לא התקיימו התנאים הקבועים בסעיף 67 לחוק המעצרים המאפשרים עיכוב שכזה.

22. אציין רק, כי ספק גדול בעיני אם אכן מטרת עיכובו של הנאשם הייתה לבירור זהותו ובדיקת רישיונותיו. שכן, הנאשם טען, והשוטר יורי לא שלל זאת, ואף נטה להסכים שכך היה, כי הוא מסר לשוטר רק את מספר הזהות שלו. הוא לא הציג כל תעודה או רישיון ואף לא נתבקש לעשות זאת. לטענת השוטר, כל המידע מצוי במסוף, ואולם לכל הפחות התבקש, שהשוטר יבקש הצגת מסמך כלשהו, תעודה או רישיון, שכן ללא זאת, הנאשם יכול היה למסור מספר זהות שאינו שלו.

23. המסקנה היא אפוא, כי לא הייתה כל הצדקה לעיכוב הנאשם לצורך הזדהות או הצגת רישיונות.

24. כאמור, משעה שייתכן והחיפוששנערךבקטנוע שהוא זה שהביאלמציתהסכין; ומשעה שהעיכוב שהוביל לתפיסת הסכין, גם אם ללא צורך בחיפוש, היה שלא כדין, ישלתתאתהדעתעל כשרותה של הראייה, שהוגשה כתוצאה מעיכוב, או שמא אף חיפוש בלתי חוקיים. הכרעה בשאלה זו, של פסילת ראייה בשל הפגמים שנפלו בהשגתה, תעשהלאחראיזוןבין האינטרסיםהשונים, ביניהםזכותהנאשםלהליךהוגן, האינטרסהציבוריבמיגורהפשיעה, הצורךלהגןעלשלוםהציבור, והאינטרסהציבורישגורמי האכיפההנהגובמקצועיות (ראו: רע"פ 10141/09 **בן חיים נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.03.12)). לשםכךישלתתאתהדעת, ביןהיתר, עלאופייהוחומרמהשלאיהחוקיותשהייתה

כרוכה בהשגת הראיה, מידתה השפעה שלא מציעה חקירה הפסולה להראיה שהושגה, והשוואת הנזק החברתי אל מול התועלת החברתית הכרוכים בפסילת הראיה (ראו למשל: רע"פ 3829/15 קסאי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.12.18)).

25. אני סבור, כי במקרה זה, שעה של עיכוב לא היה בסיס כלשהו, ולו קל שבקלים, קיים חשש שמא הוא נעשה מתוך אותו מצב דברים שהגבלת סמכות העיכוב באה למנוע - מניעת פנייה לבני אדם ופגיעה שרירותית בזכויותיהם, גם אם לזמן קצר, פגיעה שמטבעם של דברים, תהא דווקא באלו שייתכנו וישנטייה לראות בהם כחשודים, עליסודד עקדומה, עמדה גזענית וכיוצא בזה, ללא כל ביסוס אמיתי.

26. בשל חומרת פגיעה זו, בעיכוב הנאשם, שהובילה למציאת הסכין, ושמא גם לאחר חיפוש בלתי חוקי; פגיעה שיש בה, מלבד הנזק לנאשם עצמו, גם נזק חברתי ממשי, הגובר, לטעמי, על הנזק החברתי הכרוך בפסילת הראיה; ובשים לב לכך שללא העיכוב, או גם החיפוש, הבלתי חוקי, לא הייתה כל ראייה כנגד הנאשם, יש לפסול את הראייה של תפיסת הסכין. כפועל יוצא מכך יש לפסול גם את הודאת הנאשם בהחזקתה של הסכין. הכשרת ראייה שבאה בעקבות עיכוב אדם ללא הצדקה כלשהי, בנסיבות מקרה זה, תשדר מסר שגויל משטרה לפיו ניתן לעכב אדם גם ללא חשד סביר, אך לפי מראהו או שאר נסיבות בלתי רלוונטיות.

27. כפועל יוצא מהאמור, נשללה קבילותה של הסכין כראיה, ונשמטת אפוא, הקרקע תחת העבירה של החזקת סכין שיוחסה לנאשם. ומכאן, יש לזכות את הנאשם.

28. להשלמת התמונה אציין רק, כי לו סברתי שאין לפסול את קבילות הסכין כראיה, והייתי קובע כי הנאשם אכן החזיק בסכין, לא היה מקום לקבוע כי ההחזקה נועדה למטרה כשרה.

29. אני נכון לקבל את גרסת הנאשם כי יום לפני שנתפסה הסכין, הוא השתמש בה לצורך ביצוע תיקון בקטנוע שלו. איני סבור כי קיימות סתירות של ממש בדבריו, לא בדברים שמסר בבית המשפט ולא בין דברים אלו לאלו שמסר בחקירתו במשטרה. גם אם הוא אמר לשוטר עם עיכובו כי הסכין אינה שלו, וספק בעיני אם כך אכן דברים מעין אלו נאמרו על ידו, אין בכך סתירה לגרסתו כי הסכין הייתה מונחת יום קודם לכן בתא שתחת מושב הקטנוע והוא השתמש בה לתיקון תקלה בקטנוע. ממילא, לשאלת הבעלות על הסכין אין נפקות לעניין ביצוע עבירה של החזקת סכין.

30. דא עקא, שמשעה שהסתיים השימוש בסכין לתיקון התקלה בקטנוע, הסתיימה ההחזקה למטרה כשרה. על הנאשם היה להחזיר את הסכין לחצרו, ולפי דבריו שלו, הוא לא עשה כן. הוא השאיר אותה בכוונה בתא שמתחת לכידון הקטנוע. בנסיבות אלו, בין אם בכוונתו של הנאשם היה להותירה שם לזמן ממושך, כפי שהיא הייתה מונחת בקטנוע קודם לכן (גם לפי דבריו שלו), ובין אם בכוונתו היה להניחה שם אך לזמן קצר, הוא בחר במודע להמשיך ולהחזיק בסכין מחוץ לחצרו, שלא למטרה כשרה. בנסיבות אלו, גם אם אקבל את גרסתו כי מאוחר יותר שכח את הסכין בקטנוע, אין בכך כדי להוות הגנה.

כאמור אפוא, בפתיחה, אני מזכה את הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, ה' אב תש"פ, 26 יולי 2020, במעמד המתייצבים.